

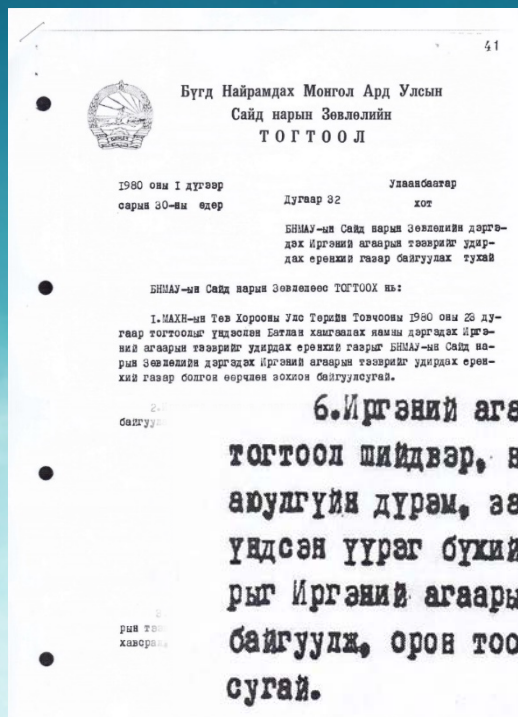

ЗАМ, ТЭЭВРИЙН ЯАМ АГААРЫН ХӨЛГИЙН ОСОЛ, ЗӨРЧЛИЙГ ШИНЖЛЭН ШАЛГАХ АЛБА

2024 он
aaib@aaib.gov.mn

**Нисэхийн гудамж, ИНҮТ-ийн байр 105 тоот, 21-р хороо,
Хан-Уул дүүрэг, Улаанбаатар 17120, Монгол улс
Утас: 71285011, 71285040. Факс: (976)-11-70049974**

НИСЭХ ТЕХНИКИЙН УЛСЫН БАЙЦААН ШАЛГАХ ГАЗАР

50

Сайд нарын Зөвлөлийн 1980 оны 32 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралт

НИСЭХ ТЕХНИКИЙН УЛСЫН БАЙЦААН ШАЛГАХ
ГАЗРЫН ОРОН ТОО, ЦАЛИН

№	Албан тушаал	Орон тоо	Сарын цалин- гийн хэмжээ
1.	Зарга /хурданцагч/	1	950
2.	Тухайн байрлалч-ахлах инженер /ахлах хурданцагч/	1	800
3.	Тухайн байрлалч-ахлах инженер /хурданцагч/	2	750

6. Иргэний агаарын тээврийн талаар гарсан нам, засгийн тогтоол шийдвэр, нислэг үйлдэх, хөдөлгөөн удирдах техникийн аюулгүйн дүрэм, зааврын биедэлтэд хяналт тавьж хэрэгжүүлэх үндсэн үүрэг бүхий Нисэх техникийн улсын байцаан шалгах газрыг Иргэний агаарын тээврийг удирдах ерөнхий газрын дэргэд байгуулж, орон тоо, цалинг 4 дүгээр хавсралтын ёсоор баталсугай.

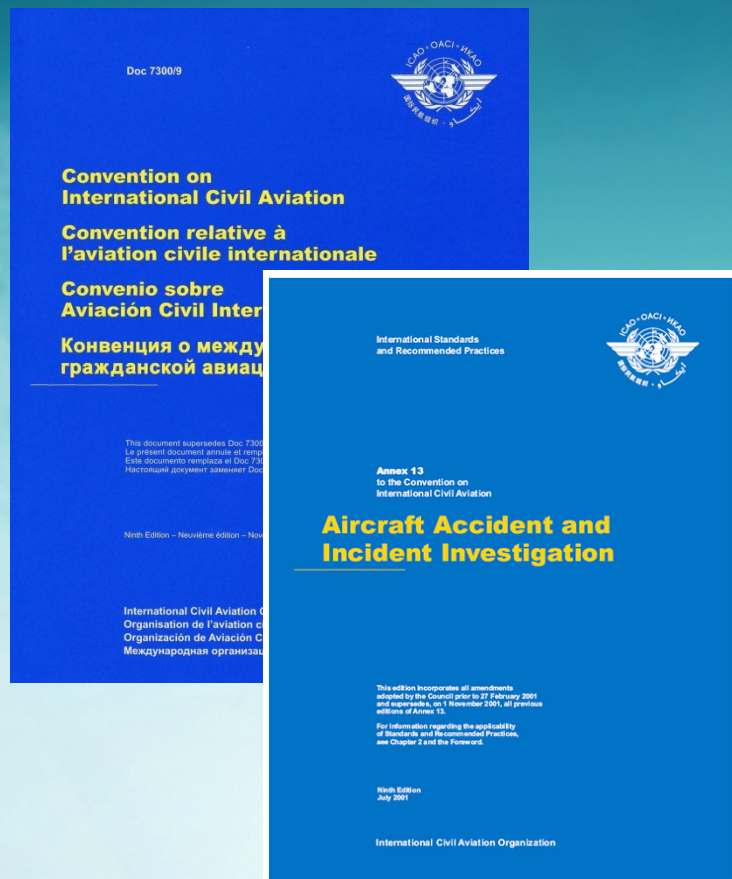
- ❖ Тус алба нь БНМАУ-ын СнЗ-н 1980 оны 01 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 32 –р тогтоолоор анх байгуулагдсан.

Эрх зүй

- Чикагогийн Конвенц 26
- ИКАО-ийн Стандарт, Зөвлөмж, Хавсралт 13, Док 9756, Док 9962
- “Иргэний Нисэхийн тухай” Монгол Улсын хууль 9-р бүлэг
- Агаарын хөлгийн осол, зөрчлийг шинжлэн шалгах дүрэм /дүрэм 203/
- Агаарын хөлгийн осол, зөрчлийг шинжлэн шалгах албаны дүрэм
- Иргэний агаарын хөлгийн осол, зөрчлийг шинжлэн шалгах ажиллагааны заавар
- Бусад

Чикагогийн Конвенц

- Аливаа улс өөрийн нутаг дэвсгэр дээр гарсан нислэгийн ослыг Олон улсын батлагдсан баримт бичгийн дагуу шинжлэн шалгах ажлыг удирдан явуулах ба уг үйл ажиллагаа нь аливаа хөндлөнгийн оролцоо, дарамтаас бүрэн ангид бие даасан байх ёстой.
- Convention Article 26

ICAO POLICY

- Агаарын хөлгийн осол, зөрчлийг шинжлэн шалгах үйл ажиллагааны зорилго нь осол, зөрчил давтагдан гарахаас урьдчилан сэргийлэхэд чиглэгдэх бөгөөд хэн нэгний буруутай үйл ажиллагааны хувь, хариуцлагыг тогтооход чиглэгдэхгүй.

- ANNEX 13 TO CONVENTION ON ICAO,
CHAPTER 3 PARAGRAPH 3.1

Түүх

1980

- ИАТУЕГ-ын дэргэд Нисэх техникийн улсын байцаан шалгах газар /1980 оны СнЗ-ийн 32 дугаар тогтоол/

1998

- ДБХЯ-ны дэд бүтцийн улсын хяналтын албанд Нислэг техникийн улсын хяналтын алба /ДБХСайдын тушаал №163, 1998 он/

2000

- ДБХЯ-ны ДБУХАлбанд Нислэг техникийн хэргийг шинжлэн шалгах алба /ДБХСайдын тушаал №98, 2000 он/

2002

- ДБЯ-ны дэргэд Нислэг техникийн осол зөрчлийг шинжлэн шалгах алба /ДБСайдын тушаал №47, 2002 он/

2005

- ЗТАЖЯ-ны дэргэд Нислэг техникийн осол зөрчлийг шинжлэн шалгах алба /ЗТАЖСайдын тушаал №35, 2005 он/

2010

- ЗТБХБЯ-ны дэргэд Нислэг техникийн осол зөрчлийг шинжлэн шалгах алба /ЗТБХБСайдын тушаал №105, 2010 он/

2018

- ЗТХЯ-ны дэргэд Нислэг техникийн осол зөрчлийг шинжлэн шалгах алба /ЗТХСайдын тушаал №171, 2018 он/

2024

- ЗТЯ-ны дэргэд Агаарын хөлгийн осол зөрчлийг шинжлэн шалгах алба /ЗТСайдын тушаал А/298, 2024 он/

Зохион байгуулалт

- - - - шаардлагын дагуу лаборатортой болох

Шинжлэн шалгах ажиллагаа

- Осол, зөрчилд орсон агаарын хөлгийн мэдээллүүдийг цуглуулах, шинжлэн шалгах
- Осол, зөрчилд холбогдолтой гэж үзсэн байгууллагуудын холбогдох мэдээллийг авах, шинжлэн шалгах
- Эд мөрийн баримтуудыг цуглуулах
- Хими, металлийн шинжилгээ хийх
- Агаарын хөлгийн нислэгийн өгөгдөл, ярианы бичлэг тайлах

Шинжлэн шалгах ажлын үйл явц

1-р шат

Мэдээлэл, ослын
газрын ажиллагаа,
ангилал, хэмжилт,
баримтжуулалт

2-р шат

Баримт бичигтэй
ажиллах, факт
хайх, шинжлэн
шалгах

3-р шат

Нислэгийн өгөгдөл
тайлах, анализ
хийх, туршилт,
судалгаа

4-р шат

Дүн шинжилгээ

5-р шат

Дүгнэлт, Тайлан

6-р шат

Аюулгүй байдлын
зөвлөмж

Веб-сайт: <http://www.aahb.gov.mn>

SAIB MONGOLIA		Incident Notification No.		
1. Aircraft Data	Model/Serial Number/Type	Operator/Owner Reg. No.		
2. Flight Data	Flight No.	Occurrence Date/Time	Occurrence Location	Captain
3. Reported Person's Name	☐ Pilot ☐ Cabin ☐ Ground			
4. Nature of condition (check one or more)				
Engine	Any Failure of one or more engine	☐	Low inflammable liquid	☐
	Failure in a specific control system	☐	Oil leak	☐
	Fire from flap/stop flap/lock	☐	Warning indication	☐
	Fire outbreak (Engine/Ground)	☐	Engine power loss	☐
	Engine stoppage	☐		
Breakdown system, that didn't stop the flight	Difficulty in operating L/G	☐	Flat/Loss	☐
	Electrical power loss	☐	Over-temperature	☐
	Type exhaust	☐	Malfunction	☐
Loses of control or indication (not for circumstances And safety)	Bad Sinker	☐	Warning indication	☐
	Loss of holding strength	☐		
	Flight control system	☐	Engine/bleed facility operation	☐
Effects on Flight	Prominence and air condition system	☐	Deicing system	☐
	Pitch and heading indicator system	☐	Flame/Smoke	☐
	Speed & Altitude system, indicators	☐		
Effects on Flight	WOO	☐	Vibration/Buffer	☐
	Go-around	☐	Load factor	☐
	Unwanted smoke	☐	Repeated take off	☐
	Ground Turn Back	☐	Emergency descent	☐
	Air Turn Back	☐		
5. Steps (check one)				
☐ Maintenance Approach	☐ Landing	☐ Take-Off	☐ Other	
☐ Divert	☐ (Emergency) Landing	☐ Climb	☐ Cruise	
6. Please fully describe the incident and the extent of damage to the aircraft and its contents.				
(Please include additional page numbers)				
Reported by:	Organization name:	E-mail:	Date:	
Phone number:	Address:			

- Цахим шуудан

Осол, зөрчлийн мэдээлэл

- Агаарын хөлгийн осол, ноцтой зөрчлийн мэдээллийг олон улсын гэрээ хэлэлцлийн дагуу дараах улсын эрх бүхий байгууллагад мэдэгдэнэ. Үүнд:
 - Зохион бүтээгч улс
 - Үйлдвэрлэгч улс
 - Бүртгэлтэй улс
 - Ашиглагч улс
 - ICAO (5700 кг-аас дээш хөөрөлтийн жин)

Осол, зөрчлийн ангилал

Осол

Ноцтой зөрчил

Зөрчил

Олон улсын стандартын дагуу нислэгийн үед гарсан зөрчлийг осол, ноцтой зөрчил, зөрчил гэж ангилж байна.

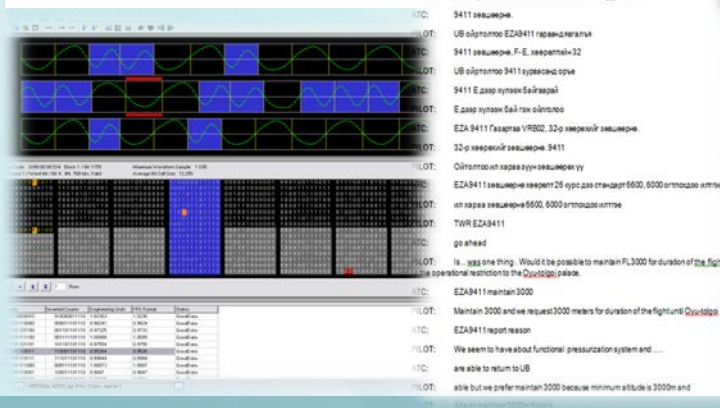
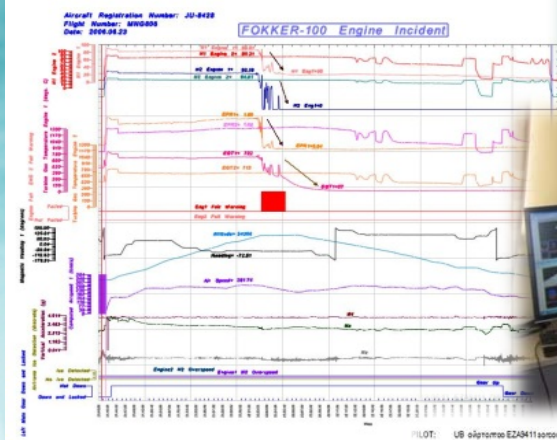
Ослын газарт ажиллах

Ослын газар нь ихэвчлэн байгалийн болон цаг агаарын хүнд нөхцөлд тохиолддог тул шинжлэн шалгах бүрэлдэхүүн туулах чадвар сайтай унаа, хээрийн нөхцөлд ажиллах байр, шаардлагатай багаж, тоног төхөөрөмжтэй байх нөхцлөөр хангах.

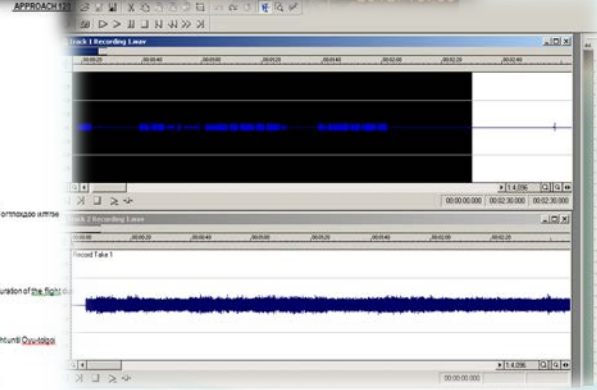
Нислэгийн өгөгдөл тайлж унших

Нислэгийн өгөгдлийн бичлэг тайлах ажиллагааг Insight Analysis/Animation програмд хийнэ.

Бүхээгийн ярианы бичлэг 4-н сувгаар хийгдэнэ.

- 1-р нисгэгч
- 2-р нисгэгч
- Нисгэгчийн бүхээг
- Дотоод холбоо

Бичлэгийг татаж авч, зориулалтын програмд оруулж боловсруулах Нисгэгч, нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчийн хоорондын яриаг тайлж хөрвүүлэх

Тайлан, зөвлөмж

- Урьдчилсан тайлан гаргаж санал авна.
- Саналыг авч хэлэлцэн эцсийн тайлан гаргана.
- Тайланг аль болох хурдан гаргах.
- Нэг жилийн дотор тайлан гаргаж чадахгүй тохиолдолд завсарын тайлан гаргана.
- Аюулгүй байдлын зөвлөмж гаргана.

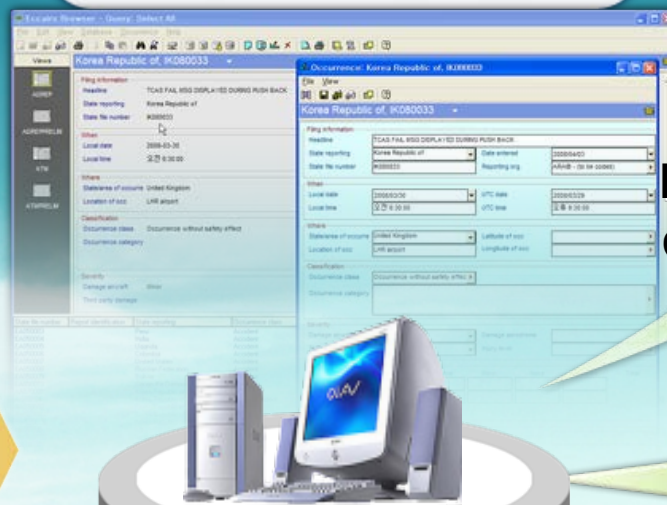
Осол, зөрчлийн мэдээлэл, судалгаа

ECCAIRS

Осол

Ноцтой
зөрчил

Зөрчил

Мэдээллийн сан

Мэдээлэл
солилцох

Анализ

Урьдчилан
сэргийлэх
арга хэмжээ

ECCAIRS (European coordination centre for accident and incident reporting system)

- ECCAIRS нь Европын улс орнуудын Иргэний Агаарын хөлгийн осол, зөрчлийн нэгдсэн бүртгэлийн систем юм.
- Тус албанд 2010 оноос ECCAIRS системийг авч ашиглаж байна.
- Энэ системээр нислэгийн үед гарсан зөрчлийн мэдээллийн санг үүсгэж түүнд тулгуурлан осол, зөрчлийн шалтгаан нөхцлийн судалгаа хийх, дүгнэлт гаргах, урдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авч хэрэгжүүлж байна.
- Энэ системээр осол, зөрчлийн мэдээллийг олон улсын стандартын дагуу бүртгэж олон улсад мэдээллээ өгөх, олон улсын мэдээллийн сангаас мэдээлэл авах боломж нээгдсэн.

Олон улсын хамтын ажиллагаа

List of MOUs

France BEA 2010
Russia IAC 2009, 2024
South Korea 2007

China CAAC 2013
Canada TSB 2013
Singapore AAIB 2014
DPR Korea GACA 2015
Japan JTSC 2017
Kazakhstan 2018

Олон улсын шинжээчдийн нийгэмлэг

Certificate of Membership

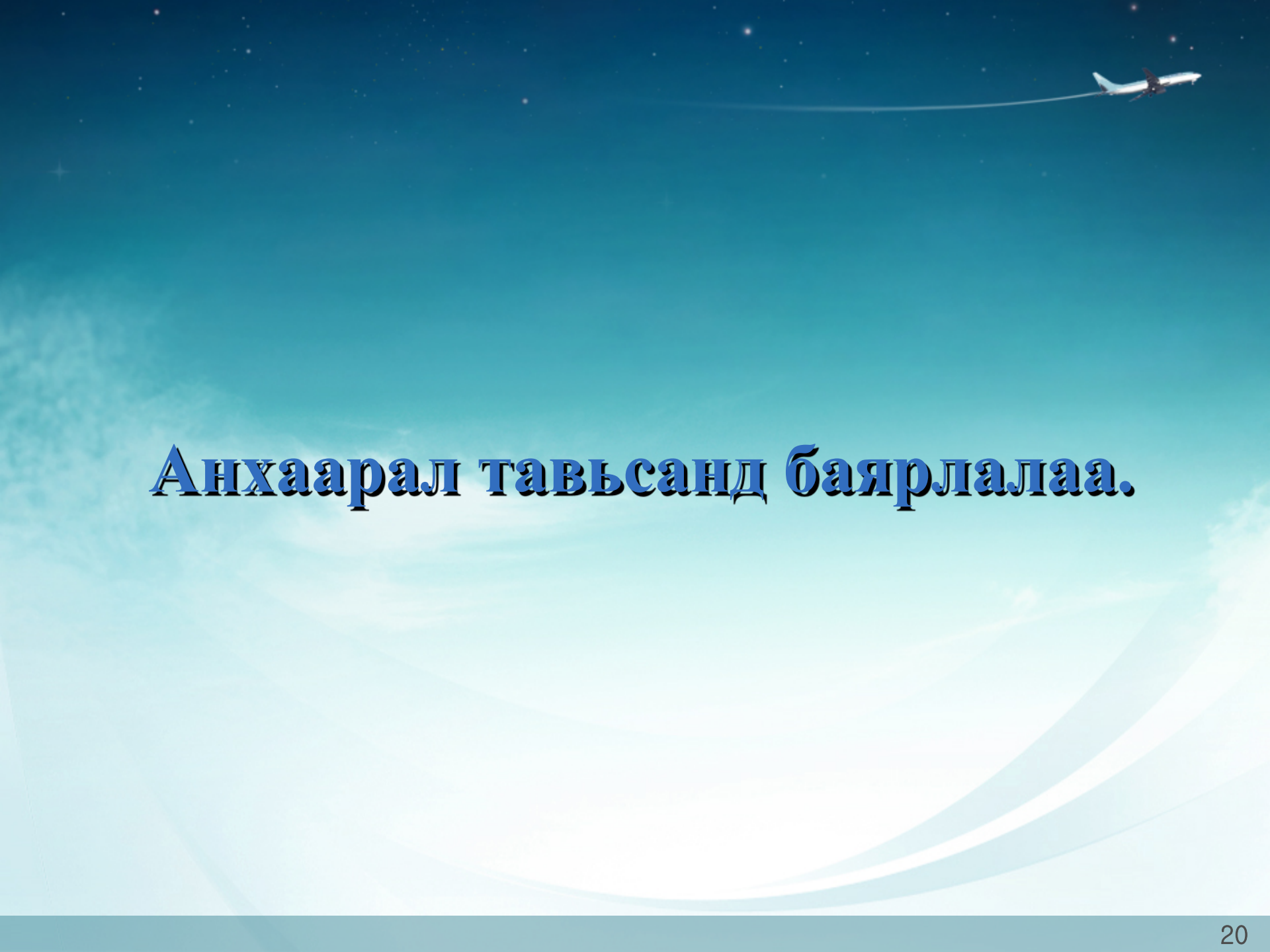
Air Accident Investigation Bureau of Mongolia
is a Corporate Member for
The International Society
of Air Safety Investigators

which is dedicated to
“promote that part of the aeronautical endeavor wherein lies the
moral obligation of the Air Safety Investigator to the public.”

PRESIDENT

December 08, 2011
CP0293

- Тус алба нь 2011 онд Олон улсын шинжээч нарын нийгэмлэгт гишүүнээр элсэн орсон
- Шинжлэн шалгах ажиллагааны менежментийг сайжруулах
- Шинжээч нарын ур чадварыг дээшлүүлэх

Анхаарал тавьсанд баярлалаа.